

dići ga na stupanj ljudske dostojnosti. Ta želja, da budu ljudi, pokazuje, da je u njih »čovjeka« više nego u mnogih dobrotvornih diletanta ili umjetničkih amatera, koji ne rade iz osjećaja jedne potrebe biti čovjekom nego iz taštine, društvena obzira i sl. Zahtjev je naš, da svak bude u svojem zvanju čovjek, a bude li to, onda će to samo po sebi dovesti do prave ravnoteže između životnoga zanimanja i svih ostalih strana ljudske prirode, napose u gospodarstvu do izravnjanja ekonomskih i etičkih zahtjeva. Ne bude li to, nužno će se život nagnuti na jednu stranu, i ova će se nerazmjerno razviti (to se zove hipertrofija), dok će ostale ostatci ne potpuno razvite. Tako se može govoriti i o hipertrofiji gospodarske naravi u čovjeka, ako naime gospodarska težnja toliko nadvlada ostala nastojanja, te ona ne dolaze do izražaja uopće i bar ne pravo.

Ako je život umjeća, kojom se u raznom zanimanju i ostvarivanju raznih interesa održaje ravno-vjesje svih strana ljudske prirode, ako je on umjeća, kojom se u svim prilikama održaje čovječnost i čuva dostojnost ljudska, što je razumljivije, nego da se takova umjeća ne dadu odrediti posebnim propisima i što je očitije, nego da u njoj mnogo stoji i do tankočutna osjećaja, takta i obazrivosti. Stoga su i veliki majstori etike sav životni rad ponajviše nastojali staviti pod jedan vrhovni princip, prepuštajući pojedinom slučaju, da odredi način i mjeru njegove provedbe, a gotovo najopćenitiji bit će onaj, što je bio uklesan na ulazu u delfijski hram, te je glasio: spoznaj sebe, to jest, spoznaj, kakav si život dužan kao čovjek sprovoditi. Tome odgovara i Pindarova riječ: